

БУРЯТ УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

№ 243 (9690)

1961 оной октябрийн 13, пятница

Сэн 2 мүнгэн

ЕНИНЭЙ ЗААНАН ЗАМААР!

зурааша Б. Антоновой плакат, ТАСС-эй фотохронико.

Адуудай аха дүүгэй халуун ханисаан улам бүри мандаг

Коммунизм хүсэн түгэлдэй байгуулжа байхан манай махууш орондо ямаршье ялхан хүн байг ханисаан нэгт хүнийн нүгөөдэй инаг сэдхэлэйнь ханиа дүү, мяхан түрэгсэд садан болохонй гэж КПСС-эй шэнэ Программ-оо тон зүбөөр хэлэ. Үнэхөөрөө манайда коммунистическ партиянь эсээн мэргэн национ-алистик хэлбэршээгүй ар бөлүүлэгдэнэ ханисаан түмэн үндэнэ яна-багашье, ехэшые ара-ажануудга манай орон национ-алистик асуудал үргэнээр шиндхэгдэнэ-матгал социалистическ шин илалта хадаа на-на али бүхы дарлал-сэн усадхаа, полити-к сүлөөгөөр түгэлдэр, шэн эрхэнэй үндэнэ яна-гэж нийт гүрэн дотор дураарнь нэгдүүлхэ арга боломж олгоно. Манай манай инаг най-гэ орон эрхим дээдэ жэшээ харуула. Со-Союзайманй адууд хэн гэшээгүй булдаа гүрэл хүнүүд, аха дүү-уун хани нүүдүүд бо-марксизм-ленинизмын үндэнэ үнэн зүрхэннөө шү-Коммунистическ пар-рожо нягтаар жагсан-мунизмын хэрэгтэ хэ-үхэ үнэн сэхэ байна-хал хүдэлмэрээрээ, жэмсэлээрээ элишлэнэ, олон түмэн совет-ийманй эгээл ехэ аха-нууехэ ород арад бай-бүгдэндэ элитэ. Алишые талаараа ре-онно гаргуу ехэ а-арад байхан тулаада-сад дүүнэртээ үнэн-э, энэрхы сэдхэлнээ байгаа, туналнашые. Манай бурят ара-байдал дээрэнэ абаад-е, ород арад туйлай-хүргэнэ. Бурят зо-нууехэ ород арадтай-нагаа холбооноор гур-гаран жэл болоо ха-уеын барга харанхы-хэнгэ хүгжэлтүн за-жэ хёрхоор тодор-элинсэг хүлнсагууд-алан хүргэмөөр бай-

Хани лэ!

долойн, оюун сэдхэлнэ, энэрхы дулаан абари зангайн-най хайхан ёно заншал! «Коллективизм бэлүүлхэ, хани ёноор бэе бээдэ тунал-наша: хүн бүхэн булганайнгаа түлөө, булгадаа нэгэнзүйнэ түлөө гэнэн ёно баримталха; бэе бээдэ энэрхы сэдхэлтэй-гээр хандаха, бэе бээ хүндл-хэ: хүн хүндэ хани нүүр, аха дүү байха», гэжэ КПСС-эй шэнэ Программын проект соо ямар ехэ хүсэтэйгөөр, гүн удхатайгаар, сэдхэл зүрхэ уяруулма оншотойгоор хэлэг-дэнэ. Имагтал марксизм-ленинизмын үзэл сурталаар нэ-тэрхэн совет хүнүүд ниймэ-хайхан ёно заншал баримтал-жа ябаха хабатай.

СССР-т коммунизмын илан-мандахаа адуудай халуун хани барисаан улам бэхжэжэ, нацанууд хоорондоо улам дү-тархы болохо, тингээд алишые талаараа — экономическые, культурнашые, үзэл сурталай-шые талаар — барилдана нэгэ-нийтэ наца болохо байна. Энээн тушаа Программын проект соо нийгэжэ хэлэгдэнэ: «Үргэн далайсата коммуни-стическ байгуулалта хадаа нацануудай саашаада бэе бээ-дэ дүтхы боло болохоор, эсэсэн нэгдэхэ хүртээр дэ-бжжээр, СССР-эй националь-на харилсаануудай хүгжэлтүн шэнэ шата үе болоо гэнэн уд-хатай. Коммунизмын мате-риальн-техническ үндэнэ нуури байгуулга совет ара-дуудай бүри нягта нэгдэлдэ хүргэхэ байна».

Совет адуудайманй аха дүүгэй халуун хани барисаан саашаада улам бүри нягтаар бэхжжэ, коммунизмын хүсэн түгэ илалтаа хүргэхэ бай-ханийн лабтай.

КПСС-эй XXII съездын делегат

«КПСС-эй XXII съездын делегатаар хунгадлангайтай дашарамдуулан, хүндэтэ Ни-колай Михайлович, халуунаар амаршалнаб. Ажалдантай шэнэ илалта хүсээнб. Раднаев. Улан-Удэ. Иимэ хүлээгдэ-гүй мэдээсэл, баяр асархан телеграмма уншаад байхадаа нүүр Виноградов түрүүлээр бахардаа, түр зуура дуу-гай байгаа хэн...

Тинхээршье байтараа,

«Найн лэ гэшээ. Юрэдөө хура-нойто дахинаа орожо, хуряал-тай тубэг татагшаб. Наяа ну-ража ябахан залуу штурвалы-шгын ядалданагүй. Би яара-наб, тээ байтараа, улын хоол-до тогтоходоомнай уулзуужа-бди» — гэжэ хэлээд, табн гара-нахатайшые гэжэ ханахаар бэ-шэ, хүнгэнээр алхалгаар комбайнай гэххүүр өөдэ га-рашаба.

...Энэмнай 1935 ондо РКШ-д бригадирй курс дүүргээд, хүдэлжэ байтараа, булад мо-риной оньшые шудалха гэжэ трактористын, хүүлээрн 1937 ондо комбайнайрй хургуули дүүргэнэ юм. Тэрэ гэнэннээ хойшо мүнөө болотор тагалга-раагүй энэ мэргэжэлээрэ ажаллахан зандаа. Хорбод жэлэй хугасаа соо тэрэндэ-хэды олон урмайнаар илал-танууд, хэды ехэ бэрхшээл-нүүд тохёолдооб даа, тоолохо

Оролдосотой ажалай үрэ

ПАРТИИН съездын урда тээ дэлгэрхэн социалис-мүрөөндэ Улан-Удын ТЭЦ-эй коллектив хайн дүн туйлана. Энэ жэлэй 2-дохн кварталнаа хойшо манай ТЭЦ Бурядай совнархозой пред-приятинуудай дунда дэлгэр-хэн мүрөөсөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

Туйлахан амжалтаа арь-бадхан, коллективнй электр-энерги үйлдбэрлэхэ 9. Нарын-гаа түсэб 105,3 процент дүүр-гэлэн байна. Энэнь нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуул-хада 12 процентээр ехэ боло-но. Жэл соо 100 мянган кило-ватт-час электрэнерги арь-бадха гэнэн уялга хооло үлү-лэн дүүргэгдэ. Түлишэ болон ондоо материал алмаһанай ашаар 110 мянган түхэргий арьбалалта хэгдэ.

Манай хүдэлмэришэд ажа-лаа оньхожоруулха, шэнэ тех-никэ, автоматика үйлдбэридэ нэбэрүүлхэ асуудалда ехэ ан-харал хандуулна. Тинжэжэ эх-лэнхэ хойшо бар хүсэний ажал оньхожоруулгаар 18 хэмжээ-ябуулга бэлүүлэгдэ. Урлан нарижуулгада эдбхэ-тэйгээр хабаадсалсан 28 хү-дэлмэришэд шанда хүртэнэ-байна. Нүүд А. И. Шинляков, Т. Б. Доржиев, электр-слесарьнүүд Д. Н. Астрахан-цев, И. А. Старков, А. И. Ошепков, зааабарилга хэгшэд И. А. Мельников, В. С. Аксе-нов, Д. К. Карлюк болон бу-сад эдбхитэй урлан нари-жуулалтаар болонхой.

Социалис мүрөөсөөдэ хайн дүн харуулан турбинна, хи-мическ цехүүдэй хүдэлмэри-шэд коммунист ёноор ажалла-даа, ажауудга болоо. Мүн 18 бригадануудта, 12 халаан-да коммунист ажалай брига-дын, халаанай хүндэтэ нэрэ-соло олгогдоо. Тинхэдэ 14 ха-лаан, 22 бригада энэ нэрэ зэр-гэдэ хүртэлсэхөөр тэмсэнэ. Ажалай түрүүлшүүл, жэшээ-лхэд, автокранай жоолошон А. Г. Капустин, автомашиннй жоолошон И. Н. Козулин, сле-сарь А. А. Иванов, электросле-сарь В. И. Астраханцев болон бусад, хамта дээрэ 350 түрүү хүдэлмэришэд коммунист ажа-лай ударики болонхой.

Партийнгаа ээлжэтэ XXII съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэжэ зоригжоһон ТЭЦ-эй хүдэлмэришэд коммунист ажалай предпрятинн нэрэ со-лодо хүртэлсэхөөр мүрөөсөнэ.

А. Александрова, Улан-Удын ТЭЦ-эй түсэблэлтн-экономическа таһагай начальник.

Би хорёод жэлдэ таһал-гаряагүй хартаабха ургуу-лалсанаб. Звенотомнай ун-уинэй ажаллажа ябаашад олон.

Анхандаа хартаабха ба-гаар таригадааг хэн. Юуб-гэхэдэ, хартаабха ургуулха-да ажалын хүндэ, илан-гала хурялгын үедэ тухай техникэ, жэмсэгүүдээр үсөө-дэдэ байгаабди. Тимхэнэ совхозойманй дирекци энэ-ниш анхаржа, звенотомнай нэгэ трактор, хартаабха малтадаа, хуульгадаа тухай хоёр машина, культиватор үгэнэн юм. Ажалнай хүн-гэргэж, жэл бүри 50—60 гек-тарта хартаабха тарианабди.

Баян ургаса абахын тула үрэгжэл хайнтай газар шэ-лэгдэдэг. Нёдондо 22 гектар шэнэ газар хахалжа, тари-гала үргэдхөөбди. Мүн хуу-шархан газараа үрэгжэлтэй болгохын тула жэл бүри үтэгжүүлэгдэ. Үнэгэрхэн жэл эгээл ехээр үтэгжүүл-хэн 6 гектар поли дээрэ-лэмнай 1860 центнер хар-таабха хуряадаа хэн. Энэ жэлдэ таригадаа 64 гектар хартаабхынаа полидо га-буриш 35 тонно гэхэ гү, али бүхөөдөө 2262 тонно наг-шэбхэ гаргажа таряабди. Тингээд 50 га амжигай селитрээр үтэгжүүлэгдэ. Тэрэнэ түрүүн томо томо хэзгээр бооложо бэлдэ-хэнэйнгээ хуулдэ, галдижа хайса нэгшээбди. Хуу-лээрн поли дээгүүрээ жэг-дэлжэ тараагаад, удаа дары хахалжа шэбхэ газарайн-гаа хүрхэнтэй холсолдо-жо, үрэ шаанараа үгэдэжэ-Шэбхые хайнаар нэгшээжэ-дэ элдэб буртаг үбхэнэй үрэгхэн мүн лэ үгы бололсо-но.

Хурялгала дүүргээ

БИЧУРА. (Телефоноор абтаба). Ажалаа зүбөөр эмхид-хэнэ XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гурбадахн ком-плексно бригадынхид орооно тарягаа хуряажа дүүргэбэ. 950 гектараа богони болзор соо амгарлан хадажа, 10 мянга шахуу центнер орооно сохижо абаа.

Механизаторнуудай дунда дэлгэрхэн социалис мүрөөсөн-дэ эдбхитэйгээр хабаадсалсан нүүд Л. Петров, А. Лав-рентьев, Е. Григорьев гэшээдэй агрегадууд илангаяа маг-таалтайгаар ажаллабад. Тэлээр үдэрйнгөө даалгабарине-ходо 1,5 дахин үлүүлэн дүүргэжэ байгаа. Тинхынгээ хажуу-гаар эндэхид гүрэндэ таряа тушаалгые наадгүйгөөр абуул-жа, 2200 центнерэй орондо 2500 центнер таряа худалдаа. Мүн 2 мянга гаран центнер үрэнэ хүрэнгэхаагданхай.

А. Ткачева.

ХАРТААВХЫН БАЯН УРГАСА — МАНАЙ ГАРТА

Энэнтэй хамта газараа элбэгээр угалха хэрэгтэй. Энэ хүдэлмэри тарилгын эхилтэр ябуулагдана. Уна-лууришн нубаг, канаванууд-аа зааабарилжа абаһа-найнгаа удаа, хабартаа-найрамай уһаар бүхы по-линүүд уһалагдана, тингээд гүнзэгыгөөр хахалагдадаг. Плугай хойноһоо борной-

нууд шэрэгдэжэ, полимнай жээдэлдэгдэжэ борнойлогдо-дог юм.

Үнэгэрхэн хабар май на-рын эхээр хартаабхыа хуульгадаа эхилээ нэмди. Гектар газарта 18—20 цент-нер үрэгхэн таригдана. Бүхы полимнай квадратно-гнездо-вой аргаар тухай машин-наар таригдана хадаа зу-рууд хоорондуурн эдүү-рилжэ, газарайн хурхэ шорой эблээрүүлхэдэ та-тай байгаа. Зүбөөр ургасы-ень саг соонь харууналха хэрэгтэй.

Хартаабхын эшнүүдэй газар дээрэ бултайгагүй байха үедэ газараа бор-нойлжо, буртаг үбхэнэй үндэнэ үгы хэгдэдэг. Мүн буртаг үбхэнэй ехээр үр-

галсаан байбал, хартааб-хын эшнүүдэйнь гараад байхада, ургасыень гэмтээн-гүйгөөр борнойлхо боло-хо. Тингээжэ газараа най-наар элдүүлжэ, ургасаяа саг соонь харууналһанай-гаа ашаар нёдондо 40 га полиһоо гектарай 100 цент-нер хартаабха хуряагабди. Мүнөө жэлдэ баһал эдхэнэ доошгүй ургаса абтахань лабтай.

Үндэр ургаса абахын ту-лада хайн шанартай үрэнэ хүрэнэ бэлдэхэ шухала. Дан үгээрүү жэжэ хартааб-ха үрэндэ орхиноной хэ-рэггүй. Бидэ хартаабхыа хуряаха үедөө үрэнэ хүрэн-гээ бэлдхэжэ абаһабди. Газаагаа гэмтээгүй хайн хартаабха үрэндэ хадага-лагдадаг. Үбэлэй сагта хар-таабхынаа үрэнэ зүбөөр хадагланабди. Хабар тари-гын урда үрэнэмнай түүбэ-рилгэдэг хатаадад, яро-визаци хэгдэжэ таригдадаг.

Хартаабха талха таряа-най удаа тоологдодог үнэтэ эдэс хоолой зүйл болоно. Тимхэнэ энэнтэй анхараа-ха эхээр табича, баян ургаса абадаг болохын тула үрэн-нөөр тэмсэхэ шухала.

КПСС-эй XXII съездые угтахаа байхада сааша-даа үшөө ехэ амжалта туй-лажа, жэл бүри хартааб-хын баян ургаса ургуулхын түлөө улам шангаар тэмсэ-хэ байһанаа мэдүүлнэб.

А. Мильгунова, Заиграйн Онойн сов-хозой хартаабха ургуул-даг звенос даагша.

Республикын колхоз, совхозуудта таряа, тэжээлэй корнеплод хурялгын ябаса тухай

1961 оной октябрийн 10-най мэдээн

(Түсбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагай	Бүхыдөө хуряагд-ланин		
	Ороо-но таряан	тэжээ-лэй кор-неплод	всего
Түнхэнэй	89	56	
Баргажанай	83	33	
Кяхтын	82	13	
Хойто-Байгалай	81	—	
Баунтын	81	—	
Мухаршээрэй	77	45	
Тарбагатайн	75	48	
Яруунын	75	8	
Прибайкалийн	75	—	
Сэлэнгын	72	18	
Завханай	71	77	
Бичурын	70	37	
Эдэн	64	47	
Б-Кударын	56	19	
Кабанскын	51	13	
Закаменай	49	60	
Ахын	2	—	

СОВХОЗУУДА:		
Саяанай	96	40
Баргажанай	95	79
Чесаны	95	21
«Комсомольский»	92	—
Анагай	90	40
Хэжэнгын	90	—
Исингын	90	—
Курманкай	89	—
Оймурайн	84	—
Шергинскэ	83	—
Кударын	83	—
Нархатын	82	—
Яруунын	81	—
Хорин	78	44
Байгалай	78	14
Кабанскын	76	13
Онохойн	72	10
«Эрдэм»	68	64
Бичурын	68	—
Кяхтын	67	100
Охин-Булагай	67	48
Сэлэнгын	64	35
Суулгын	63	—
«Октябрьский»	51	—
Борьёогий	50	—
Погранична	50	—
Республикын	—	—
туршалгын станица	62	—

Р-эй партийно-правительственна делегати Москва бусажа ербэ

Нэгэдэмэл со-ц-эй партиянь ЦК-эй правительствын Германия Демок-Республикын 12-найндэртэ хабаа-СССР-эй партийно-р-ейна делегаци 11-дэ Берлинхэ бусажа ербэ. Деле-гацид КПСС-эй президиумэй гешүүн-дэ министрүүдэй Со-юзшын нэгдэхэ И. И. Микоян (деле-

гацие толгойлогшо), СССР-эй Гададын хэрэгүүдэй министр-ын орлогшо А. Л. Орлов, Мо-сква хотын КПСС-эй Фрунзен-ска райкомой нэгдэхэ секрета-рь М. М. Перфилова, мүн ГДР-тэ байдаг КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гешүүндэ кандидат, СССР-хээ ГДР-тэ байдаг элшэн сайд М. Г. Пер-вухин, Германидахы бүлэг совет-сэргүүдэй главнокоман-далагша, Советскэ Союзай Маршал И. С. Конев оролсо-нон байна. (ТАСС).

Громыко Москва бусажа ербэ

Октябрийн 11-дэ Иоркдо болоһон генеральна Ассамб-сесидэ олоһон делегацие толгой-СССР-эй Гададын хэ-министр А. А. Гро-

мыко мүнөөдэр Москва буса-жа ерээ. Тэрэнтэй хамта СССР-эй Гададын хэрэгүүдэй министр-ын орлогшо В. С. Семенов Москва ерээ.

Н. М. Виноградов.

болоо наа, урдаа ортошогүй юумэ бээ.

Нархатын совхозой МТМ-гэй механик Петр Машанов түрүү мэргэжэлтээ магтаха зуураа.

— Коммунизмын шэнжэтэй хүн ямар байха ёготойб гэжэ бээ бээтэ нурадагбди. Энэ хүмний бодото бээрээ манар-суг хүдэлдэг бэш гү? Нико-лай Михайловичтай хүнэй зол-жаргал ажал хэрэгнээ, өөрын-гөө эрдэм шадабари хамтын

хэрэгтэ үгэхэһөө үнэтэй юу биш гэ-жэ мание хурга-даг, залуушуулые дахуулдаг, өөрынгөө бодото хэрэгээр урмаадаг юм, — гэжэ омогорхобо. — Жэл-нээ жэлдэ нүүр Виноградов зааба-рилгын үедэ сле-сарээр хүдэлдэг, тин-хэдэ ажалладаг хоёр комбайнаа (орооһоной «С-6», силосэй) жэлнээ жэлдэ зааабарил-даг юм. Хэһэн хү-дэлмэрини хүлхэ үгэхэ гэхэдэ эрид арадаг.

Илангаяа, хүүлэй үедэ хэһэн ажалын тобохоһоноор дурла-бал, нүүр Виногра-

дов жэл бүри зундаа 250—300 га силосэй культура даа-жа ябаһан комбайнаараа хададаг, намартаа 400—500 гектар орооһоно ургамал хуряадаг байна. Жэшэнь, байгша ондо 3 мянган тонно силос, тэрэшлэн 18 хоногой турша соо 250 гектар орооһоно культура хуряагаа. Николай Михайлович гансал хубшингаа хэрэг хараад яба-даггүй хайн хайхан заншал-тай, арга олдобол, хүн бүхэндэ

туһалхаяа оролдодог. Үнэг-рөөшэ зун силосэй үбнэ авто-машинааа буулгаха түхээ-рэлтэ зохёогдоо, тэрэни хэ-рэглэхэ онол арга харуулан байна.

Николай Михайловичын ша-бинарые тоолохо болоо наа, аймагай баруун захын колхоз, совхозуудай механизаторнууд-ай олонхидын болоно. Тэрэ-нэй хурган трактористнууд, комбайнернууд болон бусад-шые механизаторнууд олон. Жэшээлхэд, тэрэнэй хурган, Нархатын совхозой IV фер-мын механизатор, коммунист ажалай ударики Павел Ми-неев энэ жэлэй хурялгын үедэ 400 гектар таряа хуряа-гаад, мүнөө ондоо фермэдэ ту-һалхаяа олоһоноор 200 шахуу гектар хадаад байна.

...Нюргаар набтаршаг, үр-гэн шара шарайтай, үндэр со-хотой, халзаншаг толгойтой, барьгаар хүдэлмэринишэ гартай, даруу зантай Николай Михай-лович Виноградовтай уулзаха бүрээ энэ нүүр олоһоние үгэ-хэн, хамтын хэрэгтэ хэмгүй ехэ аша туһа үгэнэн, зондоо хүндэтэй, ажалдаа магтаал-тай хүн гэжэ этигэмээр. Тин-мэл хадаа түрэл партиингаа XXII съездын делегатаар ху-нагдана байна.

Ц.-Д. Дугаров, «Еравинская правда» газетин редактор.

Ленинэй партийн национальн политикын ашаар

Бурядай арадай уран зурааша А. ОКЛАДНИКОВАЙ зураг.

ЖАРГАЛЫЙ ДАЛАЙ

ЖАРГАЛ гэснэ эртэ урда сагнаа хойшо хүн бүхэнэй хүсэл бодолыг булалгаашы наа, үсөөхөн дүлэг баяд, ноёдод эдлэдэг, харин ажалша зоной банаагаа захиалхаа байтагай, хаа хэрэгдэдэг: үри бөөнөөр айл болгохдоо үрэдэг үгэ байхан гэхэ.

Энээнхэ уламжалан харабал, революциин урда тээхи бусад олон бага яхатан шэни бурят арадай ямар байдалтай байһанинь мэдэжэ. «Буса түрэлтэд» гэгдэжэ хаанай хуучин засагта хашуудан газашууданай хойшолоонгоор үгытэй тулуйр, үтэй харанхы байдалда нэрбэгдэд, жаргал тухай ханахаа байтагай, хосорон барагдахын харгыда ороон байгаа бишуу. Улад зоние мунха руулаха, мэхэлхэ зорилготой дацан дугангууд, монополи, кабагууд, түрмэ хилдангууднаа ондоо биратай юмэе байгаагүй. Республикын мүнөөнэй дэишээр дээрэ Октябрийн хубисхалнаа урагша хоёр гарай хурганнааны үсөөн хургуули бии чэрэтэй аад, халтад гэхэдэ хаадашадаг, үлүү булуу гэрэй үлүү булангаар үг изагууртай, зөөри хомшотой хүнүүдэй үхбүүдтэ нон заалан хэбэр үзүүдэг байгаа. Бурят «буса түрэлтэднэ» дундааа Доржи Банзаров, Матвей Хангалов, Гомбожап Цыбиков мэтын ганса нэгэндэ хуби талан хаа яа туджаа, ходо гарам бахадэ дунда, дээдэ эрдэмтэй алтан жолоо баридаг байхан ха юм.

Урдын бурядууд олонхидо завод, фабрика гэшы харгаагүй, нөөд болон пархотдоныс буужа үзөөгүй, улад зоний хэлсэдэг: «бургуулайнгаа бэлдэһинээ гараагүй» байһанинь элгтэ. Хорьдот гарамгай оной үеэршэ аэронпал, автомобиль бай тракторай анха түрүүн үзэгдэжэ захалдаа, ямар ехэ дурьел гайхалай бодолыс наажаал хүнүүд наана бээ.

Хуби заяанайнгаа эзэн болоһон совет арадай ажал абуулынгаа аша урысэ бүхы обществын туһада, хүн бүхэнэй туһада зориулһанай үнэһөөр ЖАРГАЛ гэснэ урэл хүсэлтэй дэмбэрэтэй үгэ байханаа гадна, олон миллион зоний бодото ажабайдал болодо эхилээд, гүрэн түрүмэй Үндэһэн Хуули дотор батдахада бэлдэгдэхэйл. Хүн түрэлтэһэй гэгээн гэрэлтэ эрээдүйн — коммунизмын манифест гэсүүдэ суурхалан КПСС-эй шэнэ Программын проект соо «Газар дэлхэй дээрхи бүхы арадуудта Амгалан байдал. Ажал, Эрхэ сүлөө, Ади тэгшэ эрхэ, Зол жаргал хангана» түүхэтэ зорилго табигдаа, зоний зориг, олоной урма бүри ехээр бадаруулба.

Мүнөө хото, хүдөөгэй гү, али үндэһэн яһанай гү, али үбгэн залуугай илгээгүй — барандаа ямаршэ транспорттаар дуратай тээшэ дахуудад болоһоннай мэдэтэй. Энээнхэ байтагай, замбуулайнай «хууагтэ» мордод туршабал яаха юм гэхээр баатарнуудай захиагүй одохонь магадгүй.

Тиймэшэ байнгүй яаха даа. Урдань томо гэгэн предриятинуудташэ байгаагүй онһон түхээрэлгэ

мүнөө хүдөө ажахын халбаринуудта түхэн дэлгэржэ захалаа ха юм. Колхоз гү, али совхоздо машина техникын хүсөөр бүтээгдэдэг хүдэлмэри удыр-бүри үргэдэжэ, гараараа хэдэ нүмэн улам улам үсөөржэл байна. Эдэ бүгэдэн эсэстэ хото хүдөө хоёрой хоорондын илгээн хонг үгэрхэ тума хоржо үргэлжэлдэг. Клубгүй, электричествогүй, радиогүй тосхон одохогүйл. Энээнхэ байтагай арадай бүхэндэ шахуу арадай театр, арадай университет нээгдэжэ захалһын мэдэтэй.

Урдань бүтүү тайга байхан газарнуудта ПВЗ, Задан комбинат, цемент-шиферэй завод, шэлэй завод, мяханы комбинат, сэмбэн фабрика гэхэ мэтэ нилээд олон мантан томо предриятинууд тогтоогдоод, республикын ба ороной арадай ажахдаа шууд эдлэл хэрэгсэлүүдэе бүтээжэ байхань урматой.

Хүдөө нотоганай ямар танишагүй байн, болбоһон болоо гэснэл? Революциин болохоно урид харганаа бүртгэһөөр дүүрэн, хубхай сагаан тала байхан газарнуудта миллионер совхоз, колхозуудай нэлэнхы нэгжэе гайшалан, таряалангай далай мэтээр дөлгилон халхуужа байһань, шэлэмэл үүлэрэй минга түмэн малай барсгайн бэлхэһэн ямар аятай. Сэлэнгэ ба Хорин, Баргалан болон Хүтэрин, Ярууна ба Түхэнхэй уудам талаар Илгичин гэрэл сагадга утана шэжэмтэй үндэр сахануудай элэ татан дамжахань ямар байн бэ!

Хүнүүдэе абаад үзээл даа. Дунда хургуули дүүргэһэн хонинзон, хаалишан, тугалшан, механизатор, гахайлан гү, али шубуушан; дээдэ эрдэмтэй хүнүүдэй түрүүлэгшэ, бригадир гү, али фермэ, отарыс даагша хаа хаанагүй урган дэбжэжэ байна бишуу. Нимэ ушар урдань хээсэ, ямар арадай түүхэдэ байгаа юм?

Үргэлжээдэ шахуу үзэг бэшгэ мэдэгдэжэ байхан Бурят орондо мүнөө эдлэл эрдэмтэй онл оншыс олоһон 200 гарам доктор, кандидатүүд шэнэ жэлхы ухаанай ажал эхилэн, хэдэн мангаад залуушуулыс тухай мэргэжлүүдтэ хургажа байдаг.

СССР-эй арадай артистнар Л. Линхонин, Г. Цыденжапов түрүүтэй, Россия Федерациин, Бурядай республикын арадай болон габьяата хэдэн олон артистууд, зохиолшод, зураашад, композиторууд болон бэшмэһе уран бэлгитэн улад зоний гүн дундаа байһанай, ажалша олонитын оролдолог үүсхэл гаргаһанай аша урэ мүн.

Энэманай — коммунизм байгуулһын тулоо баатар габьяатайгаар тэмсэжэ байгаа эрхэ сүлөө түгэс арадай үнэнтэ жаргал болоно!

Р. Бимбаев.

Ургэн далайсатайгаар коммунизм байгуулха гэснэ СССР-тэхи үндэһэн яхатанай хоорондын харилсааг хүгжөөлгын шэнэ штаа болоно, энэнь нацануудай хоорондын саашанхи хани нүхсэлээр, тэдэнэй бултадаа түгэс нэгдэлтэй бололгоор туйлагдаа. Коммунизмын материальнотехническэ үндэһэн хуури байгуулха хэрэг совет арадуудай бүри нэгтгэһээр нэгдэхэ ябадал хангаа. Нацануудай хоорондоо материальна ба ухаан бодолойngoо баялигуудыс абалсаан бүри хурдан түргэнөөр хүгжэнэ, коммунизм байгуулалтын нишгэ хэрэгтэ республика бүхэнэй оруулдаг хубитань улам нэмэнэ.

КПСС-эй Программын проектхээ.

Байдалайнгаа найханда

Ленин багшын заалан замгаар, КПСС-эй ударидалга дотор гэгээн гэрэлтэ эрээдүйн түгэс илалта тээшэ үдэр бүри түргэдэн дабшахааа ехэ баяр, жаргал юу байхаб. Манай совет арад түрэл партиингаа түүхэтэ Программын проектын зүбшэн хэлсэхэдэ, гаталан гаранан замайнгаа дүн гаргахааа гадна, коммунизмын хэрэгтэ хайшан гээл наа ехээр хубитаяа оруулхаб гэгэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр алас саашанхи арга боломжонуудаа шэнжэлнэ.

Агууехэ Октябрийн хубисхалта аадарай нэрэһнээ һэрин бодоһон бурят арад анха түрүүн бодото баярай, зол жаргалтай дуу — агууехэ Ленин тухай дууе сэжынгээ өбөр-хоо аялгалуудан дуулаа һэн. Энэ хадаа манай арадай үндэһэн соёлоо хүгжөөн мандуулжа эхилһынэ гэршэлһэн дуун байгаа.

1923 ондо Бурядай автономно республика тогтоогдож, шэнэ түүхэмэй эхилээ нааба даа. Тэрэнэй удаа нэгэ жэлэй үнгэрөөд байхада анха түрүүшын дунда хургуули — Бурпедтехникум эмхидхэгдэл, эдир үсгэнэй эрдэмтшудалалгын эхнй табигданан юм. Няутаг нуга бүхэнхөө сугларһан хүбүүд, басагад дэлхэйн соёлой дээжэ болоһон зохиолуудай булаг

наа гудамхижа захалаа бэлэй. Энээнхэ уламжалан, бурят арадай үндэһэнэй маягтай, социалист ухдхатай искусствее — профессиональна искусствее бии болгохо, хурдан түргэнөөр урагшаа дабшаха олол оншо, оншо тулхуурыснэ оложо абаха арга олоһинтэ залуушууд да хангадаһан.

Тийн бурят арадай омогорхол — Ленинэй орленто гүрэнэй оперо, балетэй театр, Хоца Намсараевай нэрэмжтэ бурят драмын театр, дуу болон хатарай сууга ансамбльтай гүрэнэй филармони, зураашад, зохиолшод ба композиторуудай союзууд гэхэ мэтшэлэн уран бэлгитэнэй олон эмхидхэлүүд мүнээлөө. Эдэгээр дамжан, бэлгт түгэс интеллигенци ургаад, уран найхан, удха түгэс зохиолуудараа, наада зугаа болон дуу, хүгжэмөөрөө улад зоноо баясуулжа, омогоруулжа байдаг лэ.

«Хүн бүхэнхөө — шадабаринн эргээр, хүн бүхэнхэ — хэрэглэмжын эргээр» гэгэн гол ёһоной баримталагдаха сагыс үзэхэмэй хол болоо.

Г. ЦЫДЫНЖАПОВ,
СССР-эй арадай артист.

ХАНИ БАРИСААНАЙ ХАБА

Манай Хамни няутаг олоһон эмхи зурагинууд арад түмэнэй хуршанһөө онсо ямаршэ илгээгүй, Совет засагай жэлүүдтэ «нойроо һариха» социалист хүгжэлгын шэнэ замаар дабшаһан түүхэтэй.

Революциин урда тээ Сэвжын дацан, Хамниин церковьһээ ондоо юмэн замаар дабшаһан түүхэтэй. Лама, попуудай ямар үүргэ дүүргэһэн, арад зоние али эргээр мунха руудад, хуурадаг худхуудад — байһанинь ээлтэ.

Социалист байгуулалтын ашаар няутагшын шайр, зонийнай байдал үндэһөөр хубилла. Бүртэ, Хамни, Хуртага гэхэ мэтэ хэдэн тохоннууд хамтаржа, тохон, колхоз тогтоогдонхой. Долоон жэлэй 1, эхин шатын 4 хургуули, нарийлалгын байшантай фельдшерскэ пункт, клуб, культбаза гэхэ малшад Ямнин Ринчин, Чойжил Норбоев, Цыпил Цыдынова ба бусад болһо. Эдэнэршэ КПСС-эй XXII съездын хүндэлдэг гурбан кварталайнгаа даабариэ сентябрийн 20-хүрээр дүүргэжэ уялга абаһан аад, тэрэнэ сентябрийн 9-дэ үлүүлэн дүүргээ 4610 центнерай орондо 4628 центнер һу, 1820 центнерай орондо 1966 центнер мяха тушаагад, дурбдахи кварталайнгаа түсөөбэ болзор-хоон урих дүүргэхын тулоо тэмсэжэ байна.

Хамни тосхонхой орд таряашад энэ шадарай хэдэн бурят няутагуудай малшадай колхоз болон хамтараад, үг заяанай ураг садан мэтэ эб ветай бүхэли бүлэ болонхой, коммунизмын замаар дабшаа.

Б. ХУБАНОВ,
Закаменай аймагай Сталинай нэрэмжтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Эндэх шэрэм шудхалгын

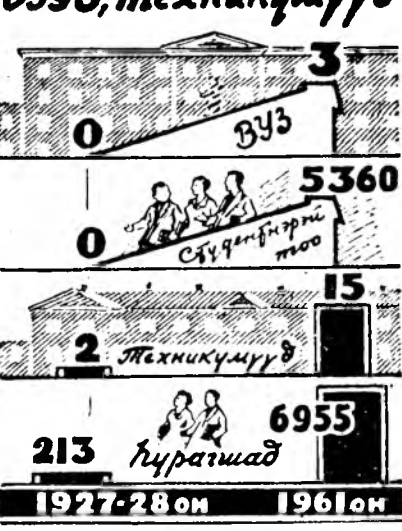
АШАТА ПАРТИЯА МАГТАНАМДИ

(Бурят арадай дуун)

Ажалшан олоһоо сасарааша Алтанхан туяас угтанамди. Арадтаа жаргалаа асарааша, Ашата партияа магтанамди. Харанхы маньс батэлээшэ Кремлин одыс дууланамди. Коммунизмаа маньс хүтэлөөшэ Коммунист партияа магтанамди.

ЭРДЭМ БЭЛИГЭЙ БАДАРАЛТА

ВУЗ, техникумүүд

ОЛОН ҮНДЭХЭТЭНЭЙ АЖАЛЛАДАГ КОЛЛЕКТИВ

— Ленинэй орленто ПВЗ-гэй тогтоһон газарта гушаад жэлэй үеэр бүтүү ой байһан юм. Энэгүүр түлээ залла асархана, ан агнахаа ябагша бэмдн, — гэжэ Улаан-Удэлэ үнэһэй нуурижаалтай, пенсционер нүхэр Загаревский хөөрэдэг.

1932 ондо заводой баригдажа эхилхэднэ, шэрэгитэ тайга сухари-сухариһаар олон зоний ажаһуудаг, ажалладаг тура газар болоо бэлэй. Энэ заводые барилсахын тула Москва, Ленинград, Киев, Минск, Одесса, Свердловск гэхэ мэтэ ехэ хото горо-

дуудай бэрхэ дархашуул, уршуул эрээ һэн.

Эндэ мүнөө бурят, ород, украин, беларус, татар, казах, грузин, армянин, азербайджан, киргиз, еврей, удмур, яхад гэхэ мэтэ олон үндэһэн яхатанай түлөөлөгшэд гар гарһаа барилсан ажаба, габшагай ажалай габьяата жэшэ харуулжа байдаг. Эдэ бүгдын ашаар манай завод Ленинэй орленто хүртэһэн байгаа, мүнөө ССР Союзай Министруудэй Советэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугые бүхөөр барижа ябаһаар.

Эндэх шэрэм шудхалгын

РЕСПУБЛИКЫН ООД КУЛЬТУРЫН ХҮГЖЭЛТЭ

КОМУНИЗМЫН ТУЯ

Аларта партиингаа Программын проектэй танилсахада, инэг Эхэ оройнгоо бүхы талаараа халбаран хүгжэжэ байһыс, арад зоний гэгээрэл болбоһорол ба ажахын илалтыс эли тодоор харахааа гадна, ерэхэ хоёр арбан жэлэй хугасаа соо коммунизм байгуулха хайтайддаа баатар эгтгэнэбди. Мүнөөдэр хэһэн ажалнай багахан шонгээр харагдажа, үлөөдэр бүри ехээр бүтээжэ гэгэн хүсэл эрмэлзэл хүтгэнэ залуугүй — хүн бүхэнэй сэдхэхэдэ туралн. Нам шанин найтагшшуудай орон хизаарайнгаа урдын ба мүнөөнэй байдалыс шонжан сасуулаха, хоёр ондоо юртэмсэ гэхээр. Холшыс ошонгүй, Хэжэнгэ няутагшынгаа байдал ба тухал шарайе хараад үзэхэдэ элихан байдаг юм. Октябрийн ехэ революциин урда тээ энэманай Бурят орон доторхи тон гэгдэнги газар байдаг байһан. Мэдээжэ уран зохиолшо Хоца Намсараевич Намсараев урдын Хэжэнгэ тухайда:

«Харанхы муухай хара гэртэ түрөө һэм, хоолон жэгтэй хуушан дэлхэй гэхшөө һэм...» гэжэ тон зүбөөр бэшэһэн юм.

Дэбисхэрээршэ ехэ бэшэ, зоний тоогооршэ тиймэ олон бэшэ энэ буландэ революциин урда тээ манга гаран ламатай хоёр ехэ дасан би байгаа. 1913 ондо энэхон зоний оролдоло ба зөөрөөр араад хурга-шадтай орой ганса эхн шатын хургуули нээгдэһэн гэдэг. Тээд түрүүшын багша Николай Красновыс 1914 ондой дайнда татахадан, тэрэнэй даадаг хургуули революциин болотор хаагшадан домогтой.

Революциин заяанан Совет засагай ашаар эрхэ сүлөө олоһон арадууд, тэрэ тоодо бурят зон, Ленин багшынгаа хургаал заабариэс үндэһэн болгон, эрдэм соёлоо, ажаһаага эршэмтэй түргэн хүгжөөһөөр эрээд, мүнөө гэрэлтэн байгаа коммунист байдалтай туяас харахалаа, бүри түргөөр дабшаха баатар зоригор нэбтэрнэ.

Дээрэ дурдагдаша арбаад шабинтай байһан хургуулиин орондо

ПВЗ-е хараад, эндэ хүдэлхэл байна гэжэ шиндээ бэлэй. Хэлэн жэл хүдэлхөөр, мастер болооб. Ород ба бусад аха дүү нүхэдэй үнэн найхан сэдхэхэлхээ туһалһананай ашаар мэргэжэлтэй хүдэлмэришэн болохо хуби золдо хүртэһэмнэ элгтэ, — гэдэ омогтой, баяртайгаар наһан, дабтан хөөрэнэ.

Олон жэлдэ слесарээр хүдэлөөд, пенсиде гараһан В. Л. Олзоевой намтар баһал һонирхолтой. Энэ нүхэрэй 1932 ондо ПВЗ-е барилсахын тула гэр бүлөөрөө ерэнэн байха.

— Арба шахуу үхибүүдтэй намда түрүүшээр бэрхэтэйшгэ байгаа бэлэй. Тээд хани нүхэдэйнгөө туһаламжаар слесаринн мэргэжэлтэ шудалжа, хүнэй эзгэдэ хүн болоһон байхаб. Заводой начальник байһан нүхэд Рогов, Паромонов, кадрын таһагыс даагша нүхэр Трофимов болон бусад намда ехэ туһа хүргэһэн юм, — гэдэ хөөрэдэг.

Нүхэр Олзоевой найман үхибүүдтэй долоонинин мүнөө дээдэ эрдэмтэй болонхой, арадай ажахын, соёл культурын шуухала халбаринуудта ажалладаг. Эгээн бага — наймадахы хубууниин баһал институтта хуража, эрдэмтэй дээжэ шудалха замаар дабшаа.

Коммунистическэ партиин ленинскэ национальнэ политикын болото дээрээ бэлүүлэгдэһэн ашаар али тухай ехэ амжалта илалтын туйлагдажа

байһыс нүдөөрөө хар баяр дээрэмнай баяр саашаада арбан дахы тэйгээр ажаллажа, коммунист алтан жасада хуруулха гэгэн зоригтэй шэрэм шудхалгын дэлмэришэл, инженер-техникууд болон албашад — бидэнэр түрэл хангаа XXII съездын үдэр — октябрийн 17-имэ бэлэгүүдыс бэлгитэнхэйбди:

1) Юэн харынгаа гадуур 340 тонно шатажа;

2) Юэн харын туһа ажалайнгаа бүтээжэ шэрэмшээр түсэснөөн 2,5 процентээр дүүлхэ;

3) Голододо гаршадтагаалан тохёолдза хрхидолыс гурбад талда 1960 оной энэ нээ 30 процентээр хуураа;

4) Бүхы хүдэлмэргөө 75 процентһээ шынэ политическэ хуураа дабшааулха.

М. М. Шэрэмшээр цехын парторган секретарь, коммунист ажалтай

Н. НАМСАРАЕВ

РСФСР-эй хургуулиин

ЖОЛООШОД МАГТУУЛНА

СТАНОГУУД

Харуулдалгын стан-
дартыг өх илалта
Заводой главно кон-
структор Игнатовий хүтэлбэ-
рлэлтээр 44 модонд
урид зохиогдоом дүү-
жилтэй КПСС-ий ХХII
саяд хуртат
дүүргэх гэрэн уялга
Модондүүдэй олон-
дээр хэргээ.
Гаргагдан шэнэ ма-
шинд автоматизацилгоо бу-
уруу бэлүүлнэ. Харуул-
длыг станогүүд Уралд
шугаа элбэгдэх юм.
агрегат 180 тонн
мүүртэй, 14 мотортой

ПЕТРОЗАВОДСК. Ажалшадый гуйлгаар Петрозаводской горсовет Малай Подгорная гэжэ үйлсэдэ космонавт Г. С. Титовой нэрэ үгэбэ. Зураг дээр: Г. С. Титовой нэрэмжтэ үйлсэ. ТАСС-эй фотохронико.

ДАТОР ЭГЭЭН ЕХЭ ЦЕХ

Европо соохи
металлоконструкциян
хүндэ машина бүтэл-
дэг газарта ба-
йна. 12 гектар нинтэ
14 пролет тэндэ бии
бүхы оронойнай за-
гшайгайгаар бүтээх
гэжэ сонсохгодо. КПСС-
сээдын болохо үдэр-
дүрмашаад хабаруула-
гдхын. Гигант-цехын
эхилхэдэ, «Уралмашза-
вот» станий металл-
ургии, электротехни-
кы, тухэрлэг болон бусад
машин гурба дахин олоор
болохо юм.

МАХИН ЗАВОД—ГИГАНТ

Ленинэй эрхэмтэ Вол-
дэргэдэ баригдан
бүтээгдэн гигант—«Вол-
маш» завод дээрэ эл-
дэ амалай асары эхэ
байдал харагдана. Бу-
дугагд эхэ цех эндэ на-
гдхын эхилхэ. Шэрэн хай-
уу тиниэ лэ цех мүнөө
дүүрүүтэй байна.
ХХII саядын хүндэл-
лэ халдана, мон-
д тон навар түрүүшын
машин үдэгдэ болгохонь
хүндэлжэ байхан це-
ллективүүд амалай
машинхай. Ороной це-
ллективистини пред-
дугагд эндэ элбэгдэх
машин тухэрлэг олоор
байна. 5 метр үргэн-
дэ ута, час соо 75 тонн
гаргаха эрлэгдэхэ эхэ
түрүүшын пашын бүтээн
бэлэн болоо.

ИРОВАСКИ ЗАВОД

МАХИНУУДЫН ДАХИН

ТАНАА ЭХИЛХЭН

Ириваский завод
машиннууд эхэ хүсэтэй
транспорай проект зохио-
но. Тэрэнэй туршалгын
үдэ эрхэ мэдэ бэл-
дэ харагдана. 1963 онд
иририваский транспор-
таторны дахин гаргагд
машинна эзнэй урда тээ
бүхы машиннууднаа
хүсэтэй юм. Тээ
100 мориной хүсэтэй
машиндаа болобо. Энэ
машиндаагүй шэнэ га-
малдэгдэнэ.

МАХИНЭР ХЭГДЭНЭН

БАГОН

10-
бусын мүнхэн са-
мариуса вагон Калинин-
дэ бүтээгдэн заводно
машиннуудта гармаа ош-
логдон тон бүхэ аллю-
минум халдана хэргээ.
10 тонн хүнгэн
машиннай заводой ваго-
н, рамада нэгшье таб-
вагон соо угаа харуул-
длыг агаар онойон аргаар
машиннууд хууаа зөө-
м дээрэ хууаагдхын
машинна ямаа болохо
машиннуудыг шэрлэн поез-
д 100 километр хүртэтэр
машинна шадха юм.
машин вагон бүтээгдэн
машиннууд түрүүшын
машин 1963 онд түмэр за-
водта үгэхэ байна.

ШАХТА КОММУНИ-

МАЙ ПРЕДПРИЯТИ

БОЛОНХОЙ

10-
машиннуудын промш-
машиннуудыг шэрлэн проф-
машиннай президиумэй
машин онойон эгзэн хүсэ-
машинна мүнөөдэр
машиннай предприяти-
машинна маламалай
машиннууд дунда «Гиган-
машиннай амалай бүтээс
машин талар түрүүлжэ
машин бүхэн хагалан соо-
машин түмэр руда аб-
машинна КПСС-ий ХХII
машинна мэлэй хэсэр
машиннууд хүндэлмэшин
машин бүтээс 15,9
машин дээшлээ. Ту-
машинна абаха талар
машиннээ зээ абхан уялга
машин дүүргэгдэ.

ЖОЛООШОД МАГТУУЛНА

Кяхтын № 2 автотранспор-
тын конторын жолоошод ажал-
даа эрхим амжалта туйлажа,
сентябрь нарынгаа түсбөө
148 процент дүүргээн байха.
Тус аймагай Ленинэй нэрэм-
жэтэ колхозноо таряа зөөгшэ
жолоошон А. Карташев, Че-
теткин гэшэд эрхимээр хүн-
дэлжэ, нара бүрингөө дааба-
рине 180 процент дүүргэнэ.
Мүн Кударын совхозноо
бэлдхэлэй пунктда таряа
зоогшэ жолоошод Маринов,
Краснов гэшэдшье үдэр бү-
рингөө даабарине 190 про-
цент дүүргэжэ, зоной дунда
хүндэтэй болонхой.

А. Сурмач.

Кяхта.

58 тонно...

ПВЗ-гэй вагон хабсаралгын
цехын комсомол, залуушуул
КПСС-эй ХХII саядын хүндэ-
лэдэ түсбөө гадур нэгэ
вагон заабаарилха, жэл соо 50
тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулха гэгэн уялга абхан
юм. Мүнөө цехын комсомол-
шууд хэлхэн үгэлээ хүргэжэ,
58 тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулаа. Мүн нэгэ вагон нэмэ-
жэ заабаарилха уялганшье
эршэмтэйгээр дүүргэгдэжэ
байна.

Түмэрэй үртэнэ суглуулган-
да илангаа комсомолшууд
Нина Мажаева, Владимир
Януш, Галия Пермьякова боло-
бусад шалгараа. Комсомол-
шууд, коммунист ажалай нэри-
гүүд Борис Березовский,
Николай Ворона гэшэд үдэр,
халаанайнгаа даалгари хэ-
длоо 190—200 процент дүүр-
гэнэ.

Эндэхэ залуушуул эрхим
ажалаараа шалгарханаа га-
на, үдэшин хургуулида нүра-
жа, эрдэм бэлдхэлээ дээш-
лүүлнэ. Мүнөө тус цехын 42
залуушуул үдэшин хургуули-
да нүрана.

Н. Хазуев.

135 мянган түхэригэй алмалта

Кяхтын аймагай Сүхын ар-
ханай заводой коллектив гур-
бадахы кварталайнгаа түсбэ
113,5 процент дүүргэжэ. Эн-
дэхэ түхэй эднэ зүбөөр, эзэн
эһоор хэрлэгдэнэйнгээ ашаар
135 мянган түхэриг алмалта
хээ. Залуу мастер, комсомол
Николай Голубовый хүтэлбэ-
рилдэг зольно цех завод соо-
гоо түрүү зэргэдэ ябана.

А. Сурмач.

БОРИС ГОДУНОВ ТАБИГДАХАН

Түрэл

партиянгаа

агуухэ сээдые нэрэ-
тэй түрэтэйгөөр утга-
хын тула Ленинэй орден-
тоо Бурядай оперо, ба-
чкеткин гэшэд эрхимээр хүн-
дэлжэ, нара бүрингөө дааба-
рине 180 процент дүүргэнэ.
Мүн Кударын совхозноо
бэлдхэлэй пунктда таряа
зоогшэ жолоошод Маринов,
Краснов гэшэдшье үдэр бү-
рингөө даабарине 190 про-
цент дүүргэжэ, зоной дунда
хүндэтэй болонхой.

А. Сурмач.

Кяхта.

58 тонно...

ПВЗ-гэй вагон хабсаралгын
цехын комсомол, залуушуул
КПСС-эй ХХII саядын хүндэ-
лэдэ түсбөө гадур нэгэ
вагон заабаарилха, жэл соо 50
тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулха гэгэн уялга абхан
юм. Мүнөө цехын комсомол-
шууд хэлхэн үгэлээ хүргэжэ,
58 тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулаа. Мүн нэгэ вагон нэмэ-
жэ заабаарилха уялганшье
эршэмтэйгээр дүүргэгдэжэ
байна.

Түмэрэй үртэнэ суглуулган-
да илангаа комсомолшууд
Нина Мажаева, Владимир
Януш, Галия Пермьякова боло-
бусад шалгараа. Комсомол-
шууд, коммунист ажалай нэри-
гүүд Борис Березовский,
Николай Ворона гэшэд үдэр,
халаанайнгаа даалгари хэ-
длоо 190—200 процент дүүр-
гэнэ.

Эндэхэ залуушуул эрхим
ажалаараа шалгарханаа га-
на, үдэшин хургуулида нүра-
жа, эрдэм бэлдхэлээ дээш-
лүүлнэ. Мүнөө тус цехын 42
залуушуул үдэшин хургуули-
да нүрана.

Н. Хазуев.

135 мянган түхэригэй алмалта

Кяхтын аймагай Сүхын ар-
ханай заводой коллектив гур-
бадахы кварталайнгаа түсбэ
113,5 процент дүүргэжэ. Эн-
дэхэ түхэй эднэ зүбөөр, эзэн
эһоор хэрлэгдэнэйнгээ ашаар
135 мянган түхэриг алмалта
хээ. Залуу мастер, комсомол
Николай Голубовый хүтэлбэ-
рилдэг зольно цех завод соо-
гоо түрүү зэргэдэ ябана.

А. Сурмач.

Кяхта.

58 тонно...

ПВЗ-гэй вагон хабсаралгын
цехын комсомол, залуушуул
КПСС-эй ХХII саядын хүндэ-
лэдэ түсбөө гадур нэгэ
вагон заабаарилха, жэл соо 50
тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулха гэгэн уялга абхан
юм. Мүнөө цехын комсомол-
шууд хэлхэн үгэлээ хүргэжэ,
58 тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулаа. Мүн нэгэ вагон нэмэ-
жэ заабаарилха уялганшье
эршэмтэйгээр дүүргэгдэжэ
байна.

Түмэрэй үртэнэ суглуулган-
да илангаа комсомолшууд
Нина Мажаева, Владимир
Януш, Галия Пермьякова боло-
бусад шалгараа. Комсомол-
шууд, коммунист ажалай нэри-
гүүд Борис Березовский,
Николай Ворона гэшэд үдэр,
халаанайнгаа даалгари хэ-
длоо 190—200 процент дүүр-
гэнэ.

Эндэхэ залуушуул эрхим
ажалаараа шалгарханаа га-
на, үдэшин хургуулида нүра-
жа, эрдэм бэлдхэлээ дээш-
лүүлнэ. Мүнөө тус цехын 42
залуушуул үдэшин хургуули-
да нүрана.

Н. Хазуев.

135 мянган түхэригэй алмалта

Кяхтын аймагай Сүхын ар-
ханай заводой коллектив гур-
бадахы кварталайнгаа түсбэ
113,5 процент дүүргэжэ. Эн-
дэхэ түхэй эднэ зүбөөр, эзэн
эһоор хэрлэгдэнэйнгээ ашаар
135 мянган түхэриг алмалта
хээ. Залуу мастер, комсомол
Николай Голубовый хүтэлбэ-
рилдэг зольно цех завод соо-
гоо түрүү зэргэдэ ябана.

А. Сурмач.

Кяхта.

58 тонно...

ПВЗ-гэй вагон хабсаралгын
цехын комсомол, залуушуул
КПСС-эй ХХII саядын хүндэ-
лэдэ түсбөө гадур нэгэ
вагон заабаарилха, жэл соо 50
тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулха гэгэн уялга абхан
юм. Мүнөө цехын комсомол-
шууд хэлхэн үгэлээ хүргэжэ,
58 тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулаа. Мүн нэгэ вагон нэмэ-
жэ заабаарилха уялганшье
эршэмтэйгээр дүүргэгдэжэ
байна.

Түмэрэй үртэнэ суглуулган-
да илангаа комсомолшууд
Нина Мажаева, Владимир
Януш, Галия Пермьякова боло-
бусад шалгараа. Комсомол-
шууд, коммунист ажалай нэри-
гүүд Борис Березовский,
Николай Ворона гэшэд үдэр,
халаанайнгаа даалгари хэ-
длоо 190—200 процент дүүр-
гэнэ.

Эндэхэ залуушуул эрхим
ажалаараа шалгарханаа га-
на, үдэшин хургуулида нүра-
жа, эрдэм бэлдхэлээ дээш-
лүүлнэ. Мүнөө тус цехын 42
залуушуул үдэшин хургуули-
да нүрана.

Н. Хазуев.

135 мянган түхэригэй алмалта

Кяхтын аймагай Сүхын ар-
ханай заводой коллектив гур-
бадахы кварталайнгаа түсбэ
113,5 процент дүүргэжэ. Эн-
дэхэ түхэй эднэ зүбөөр, эзэн
эһоор хэрлэгдэнэйнгээ ашаар
135 мянган түхэриг алмалта
хээ. Залуу мастер, комсомол
Николай Голубовый хүтэлбэ-
рилдэг зольно цех завод соо-
гоо түрүү зэргэдэ ябана.

А. Сурмач.

Кяхта.

58 тонно...

ПВЗ-гэй вагон хабсаралгын
цехын комсомол, залуушуул
КПСС-эй ХХII саядын хүндэ-
лэдэ түсбөө гадур нэгэ
вагон заабаарилха, жэл соо 50
тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулха гэгэн уялга абхан
юм. Мүнөө цехын комсомол-
шууд хэлхэн үгэлээ хүргэжэ,
58 тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулаа. Мүн нэгэ вагон нэмэ-
жэ заабаарилха уялганшье
эршэмтэйгээр дүүргэгдэжэ
байна.

Түмэрэй үртэнэ суглуулган-
да илангаа комсомолшууд
Нина Мажаева, Владимир
Януш, Галия Пермьякова боло-
бусад шалгараа. Комсомол-
шууд, коммунист ажалай нэри-
гүүд Борис Березовский,
Николай Ворона гэшэд үдэр,
халаанайнгаа даалгари хэ-
длоо 190—200 процент дүүр-
гэнэ.

Эндэхэ залуушуул эрхим
ажалаараа шалгарханаа га-
на, үдэшин хургуулида нүра-
жа, эрдэм бэлдхэлээ дээш-
лүүлнэ. Мүнөө тус цехын 42
залуушуул үдэшин хургуули-
да нүрана.

Н. Хазуев.

135 мянган түхэригэй алмалта

Кяхтын аймагай Сүхын ар-
ханай заводой коллектив гур-
бадахы кварталайнгаа түсбэ
113,5 процент дүүргэжэ. Эн-
дэхэ түхэй эднэ зүбөөр, эзэн
эһоор хэрлэгдэнэйнгээ ашаар
135 мянган түхэриг алмалта
хээ. Залуу мастер, комсомол
Николай Голубовый хүтэлбэ-
рилдэг зольно цех завод соо-
гоо түрүү зэргэдэ ябана.

А. Сурмач.

Кяхта.

58 тонно...

ПВЗ-гэй вагон хабсаралгын
цехын комсомол, залуушуул
КПСС-эй ХХII саядын хүндэ-
лэдэ түсбөө гадур нэгэ
вагон заабаарилха, жэл соо 50
тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулха гэгэн уялга абхан
юм. Мүнөө цехын комсомол-
шууд хэлхэн үгэлээ хүргэжэ,
58 тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулаа. Мүн нэгэ вагон нэмэ-
жэ заабаарилха уялганшье
эршэмтэйгээр дүүргэгдэжэ
байна.

Түмэрэй үртэнэ суглуулган-
да илангаа комсомолшууд
Нина Мажаева, Владимир
Януш, Галия Пермьякова боло-
бусад шалгараа. Комсомол-
шууд, коммунист ажалай нэри-
гүүд Борис Березовский,
Николай Ворона гэшэд үдэр,
халаанайнгаа даалгари хэ-
длоо 190—200 процент дүүр-
гэнэ.

Эндэхэ залуушуул эрхим
ажалаараа шалгарханаа га-
на, үдэшин хургуулида нүра-
жа, эрдэм бэлдхэлээ дээш-
лүүлнэ. Мүнөө тус цехын 42
залуушуул үдэшин хургуули-
да нүрана.

Н. Хазуев.

135 мянган түхэригэй алмалта

Кяхтын аймагай Сүхын ар-
ханай заводой коллектив гур-
бадахы кварталайнгаа түсбэ
113,5 процент дүүргэжэ. Эн-
дэхэ түхэй эднэ зүбөөр, эзэн
эһоор хэрлэгдэнэйнгээ ашаар
135 мянган түхэриг алмалта
хээ. Залуу мастер, комсомол
Николай Голубовый хүтэлбэ-
рилдэг зольно цех завод соо-
гоо түрүү зэргэдэ ябана.

А. Сурмач.

Кяхта.

58 тонно...

ПВЗ-гэй вагон хабсаралгын
цехын комсомол, залуушуул
КПСС-эй ХХII саядын хүндэ-
лэдэ түсбөө гадур нэгэ
вагон заабаарилха, жэл соо 50
тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулха гэгэн уялга абхан
юм. Мүнөө цехын комсомол-
шууд хэлхэн үгэлээ хүргэжэ,
58 тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулаа. Мүн нэгэ вагон нэмэ-
жэ заабаарилха уялганшье
эршэмтэйгээр дүүргэгдэжэ
байна.

Түмэрэй үртэнэ суглуулган-
да илангаа комсомолшууд
Нина Мажаева, Владимир
Януш, Галия Пермьякова боло-
бусад шалгараа. Комсомол-
шууд, коммунист ажалай нэри-
гүүд Борис Березовский,
Николай Ворона гэшэд үдэр,
халаанайнгаа даалгари хэ-
длоо 190—200 процент дүүр-
гэнэ.

Эндэхэ залуушуул эрхим
ажалаараа шалгарханаа га-
на, үдэшин хургуулида нүра-
жа, эрдэм бэлдхэлээ дээш-
лүүлнэ. Мүнөө тус цехын 42
залуушуул үдэшин хургуули-
да нүрана.

Н. Хазуев.

135 мянган түхэригэй алмалта

Кяхтын аймагай Сүхын ар-
ханай заводой коллектив гур-
бадахы кварталайнгаа түсбэ
113,5 процент дүүргэжэ. Эн-
дэхэ түхэй эднэ зүбөөр, эзэн
эһоор хэрлэгдэнэйнгээ ашаар
135 мянган түхэриг алмалта
хээ. Залуу мастер, комсомол
Николай Голубовый хүтэлбэ-
рилдэг зольно цех завод соо-
гоо түрүү зэргэдэ ябана.

А. Сурмач.

Кяхта.

58 тонно...

ПВЗ-гэй вагон хабсаралгын
цехын комсомол, залуушуул
КПСС-эй ХХII саядын хүндэ-
лэдэ түсбөө гадур нэгэ
вагон заабаарилха, жэл соо 50
тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулха гэгэн уялга абхан
юм. Мүнөө цехын комсомол-
шууд хэлхэн үгэлээ хүргэжэ,
58 тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулаа. Мүн нэгэ вагон нэмэ-
жэ заабаарилха уялганшье
эршэмтэйгээр дүүргэгдэжэ
байна.

Түмэрэй үртэнэ суглуулган-
да илангаа комсомолшууд
Нина Мажаева, Владимир
Януш, Галия Пермьякова боло-
бусад шалгараа. Комсомол-
шууд, коммунист ажалай нэри-
гүүд Борис Березовский,
Николай Ворона гэшэд үдэр,
халаанайнгаа даалгари хэ-
длоо 190—200 процент дүүр-
гэнэ.

Эндэхэ залуушуул эрхим
ажалаараа шалгарханаа га-
на, үдэшин хургуулида нүра-
жа, эрдэм бэлдхэлээ дээш-
лүүлнэ. Мүнөө тус цехын 42
залуушуул үдэшин хургуули-
да нүрана.

Н. Хазуев.

135 мянган түхэригэй алмалта

Кяхтын аймагай Сүхын ар-
ханай заводой коллектив гур-
бадахы кварталайнгаа түсбэ
113,5 процент дүүргэжэ. Эн-
дэхэ түхэй эднэ зүбөөр, эзэн
эһоор хэрлэгдэнэйнгээ ашаар
135 мянган түхэриг алмалта
хээ. Залуу мастер, комсомол
Николай Голубовый хүтэлбэ-
рилдэг зольно цех завод соо-
гоо түрүү зэргэдэ ябана.

А. Сурмач.

Кяхта.

58 тонно...

ПВЗ-гэй вагон хабсаралгын
цехын комсомол, залуушуул
КПСС-эй ХХII саядын хүндэ-
лэдэ түсбөө гадур нэгэ
вагон заабаарилха, жэл соо 50
тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулха гэгэн уялга абхан
юм. Мүнөө цехын комсомол-
шууд хэлхэн үгэлээ хүргэжэ,
58 тонно түмэрэй хаядаа суг-
луулаа. Мүн нэгэ вагон нэмэ-
жэ заабаарилха уялганшье
эршэмтэйгээр дүүргэгдэжэ
байна.

Түмэрэй үртэнэ суглуулган-
да илангаа комсомолшууд
Нина Мажаева, Владимир
Януш, Галия Пермьякова боло-
бусад шалгараа. Комсомол-
шууд, коммунист ажалай нэри-
гүүд Борис Березовский,
Николай Ворона гэшэд үдэр,
халаанайнгаа даалгари хэ-
длоо 190—200 процент дүүр-
гэнэ.

Эндэхэ залуушуул эрхим
ажалаараа шалгарханаа га-
на, үдэшин хургуулида нүра-
жа, эрдэм бэлдхэлээ дээш-
лүүлнэ. Мүнөө тус цехын 42
залуушуул үдэшин хургуули-
да нүрана.

Н. Хазуев.

135 мянган түхэригэй алмалта

Кяхтын аймагай Сүхын ар-
ханай заводой коллектив гур-
бадахы кварталайнгаа түсбэ
113,5 процент дүүргэжэ. Эн-
дэхэ түхэй эднэ зүбөөр, эзэн
эһоор хэрлэгдэнэйнгээ ашаар
135 мянган түхэриг алмалта
хээ. Залуу мастер, комсомол
Николай Голубовый хүтэлбэ-
рилдэг зольно цех завод соо-
гоо түрүү зэргэдэ ябана.

А. Сурмач.

Кяхта.

58 тонно...

Коммунизм ба эрдэм ухаан

(Түгсэх. Эхнийн 3-дахин юурта)

нийдэлгын ямар нэгэн үнэмлэхүйг шалгахад үзэх талаар аймагт эхэ хүдэлмэрийн хэв. Замбуулинды амиды бодосой аюулгүйгөөр нийдэх болох тухай мэдигүүд болон биологид найдамтай тобиолот гаргагданай хуульээр лэ Советскэ Союз манай баатар космонавтууды нийдүүлэн байна.

Коммунизмын илан мандахын тулд совет эрдэм ухаан үнэхөөрөөл гайхамгагча эхэ юмэ хэхэ шалдтай.

Совет эрдэмтэд атомий хүснэ амгалай тайбан зорилгоор харагдах асуудал дэлхэй дээр эгзэн түрүүлэн шийдэх. Богонихон болзор соо манайда атомын промшлентность байгуулагдах, эгзэн түрүүлэнхээ эб найрамдалай хэрэгтэ ашаглагдах.

В. И. Ленинэй хананай ёһоор, эрдэм ухаан социалистическэ обществын таларшагүй хубин болоо. Манай фабрика, заводууды, колхоз, совхозууды, шахта, рудникууды, шөнө каналууд болон түмэр замууды, шөнө городууды хараада узыт! Шөнө машинанууды, приборнууд болон материалнууды, шөнө технологическэ процессууды, хүдөө ажамын ургамалнуудай шөнө сортууды, майш шөнө үйлдэрнууды бии болдог манай эрдэмтэдэй ухаан бололтой бодото хэрэг дээрээ бөөнүүдэгдэниие бидэнэр хаа хаанайг харагдана.

Совет эрдэм ухаанай болон техникын эрхим туйлтанууды харагдана Советскэ Союзда жэл бүри болодог. Онсо шалгаралгагчда Ленинскэ шангай длаурат гэнэн хүндэтэ нэрэ эргэ олгодог. Гансахан 5 жэл соо (1957—1961 онуудта) Ленинскэ шангайтай комитет энэ нэрэ эргэ эрдэм ухаанай болон техникын 306 ажал-ябуулагдагчда олгоо. СССР-эй хэдэ хэдэн эрдэмтэд дээрэ шагнал болохо Социалист Ажалай Геройн нэрэ эргэдэ хүртөө.

Коммунизм байгуулалтын амжалтануудай шухалын шухала нүхсэлнүүдэй нэгэн болохо эрдэм ухаа хүгжөөх хэрэгтэ Коммунистическэ парти эхэ анхалар хандууна. Өөрынгөө XX, XXI сэдүдүүд дээрэ, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумууд дээрэ промшлентность болон хүдөө ажамын хүгжөөх асуудалын зүбшэн хэлсэхэдэ партинын эрдэм ухаанай, техникын тон шөнө туйлтанууды ашаглагдана, СССР-эй арадай ажамын саашаан хүгжөөх гел зорилгонууды шийдхэгдэ эрдэмтэдэй элбхитгэгээр хабаадууланай үндэнэ нуури дээрэ ороойнгөө үйлдэрийн хүснүүдэ эхэ болгохо шухала гажэ тусхайлан зааган байна юм.

Манай оройн коммунистическэ обществэ ургангөөр байгуулагда ороод байган мүнөө үдэ эрдэм ухаанай болон техникын удха шанар, үргүнхэ бүри эхэ болоо. «Коммунизмын материално-техническэ үндэнэ нуури байгуулга хадаа эрдэм ухаа халбаруулан хүгжөөх, манай оройн үйлдэрийн хүснүүдэ бүхэ талаар хүгжөөх тусша асуудалын зүбшэн шийдхэгдэ эрдэмтэдэй элбхитгэгээр хабаадагдана эрхэ, — гэж Н. С. Хрушев хэлэв.

Эрдэм ухаанай шухалын шухала асуудалнуудар теоретическэ шөнөжлөгнүүдэ саашаан шалгагдах, эрдэм ухаанай шөнөжлөгнүүдэ шийдхэгдэ эрдэмтэдэй элбхитгэгээр хабаадагдана эрхэ, — гэж Н. С. Хрушев хэлэв.

Эрдэм ухаанай шухалын шухала асуудалнуудар теоретическэ шөнөжлөгнүүдэ саашаан шалгагдах, эрдэм ухаанай шөнөжлөгнүүдэ шийдхэгдэ эрдэмтэдэй элбхитгэгээр хабаадагдана эрхэ, — гэж Н. С. Хрушев хэлэв.

Эрдэм ухаанай шухалын шухала асуудалнуудар теоретическэ шөнөжлөгнүүдэ саашаан шалгагдах, эрдэм ухаанай шөнөжлөгнүүдэ шийдхэгдэ эрдэмтэдэй элбхитгэгээр хабаадагдана эрхэ, — гэж Н. С. Хрушев хэлэв.

гонууды шийдхэгдэ эрдэм ухаанай шөнөжлөгнүүдэ саашаан шалгагдах, эрдэм ухаанай шөнөжлөгнүүдэ шийдхэгдэ эрдэмтэдэй элбхитгэгээр хабаадагдана эрхэ, — гэж Н. С. Хрушев хэлэв.

Коммунизмын удхан. Программын проект дотор хүсдөөр тодорхойлогдонхой. Коммунизмын үдэнэ хүн эгзэн эрхим байн, хүсдэнэ онго техникээр зэбсэглэгдэх, байгаалин хүнүүдэй гарт абаха адал туйлай эхээр үргэдхэгдэх, тигэжэ байгаалин эмхигүй хүснүүдэ хүнэй ашаг тушада улам эхээр, хүсдөөр хэрэглэх арга боломжо бии болохо. Мүн энэшье зорилго обществын ажабайдалда эрдэм ухаанай үргүнхэ улам эхэ болохо аргаар шийдхэгдэх байна.

Коммунизмын материално-техническэ үндэнэ нуури байгуулга гэжэ юб гэхэдэ, ороноо бүхидэнэ электрфикацига, энээнэй үндэнэ нуури дээрэ промшлентность болон хүдөө ажамын нийтэн үйлдэрийн онго техникэ, технологи болон эмхидхилы хайжаруула; үйлдэрийн ябасы үргэлжлэдэ онгожоруула; тарниен улам бүри хүсдөөр автоматизацига; арадай ажамын хамини үргэнгөө хэрэглэгдэ; үйлдэрийн шөнө, экономика таларшаг үр эхэтэй халбаринууды али боломжо хүгжөөх; байгаалин байгуулгуды хүсдөөр, бодолгойгоор ашаглагдэ; эрдэм ухаан үйлдэрийн хоёры зохистойгоор холбохо, эрдэм ухаанай-техническэ хурдан темпнууды хангалга; ажалшадай үндэр дээрэ культурно-техническэ хэмжээ туйлагда; эгзэн хүгжэнги капиталон ороонууды ажалайнгаа бүтээсн талар нилээд ажам хараха абадал болоо. Энэ хадаа коммунист байгуулалтын илантын шухалын шухала эрхэ нүхсэл болоно гэжэ Программын проект соо заагдана. СССР-эй гол экономика зорилго шийдхэг хэрэгтэ эрдэмтэдэй хадэ эхэ харуулалгагч байганин, тодонгой үргүнхэ энээн дээрлэх харагдана.

Эрдэм ухаан хадаа бүхэ хэмжээгээр болон зайлашгүй үйлдэрийн хүсн болохо юм гэжэ Программын проект соо халгэдэв. Программын проект соо заагдана В. Марксын эдэ үгсүүд советскэ обществын ажабайдалда эрдэм ухаанай үргүнхэ эхэ болохооние түгээгдөөр харагдана.

Эрдэм ухаан болон техникын хүгжөөх доторхи халбаралга нэн түрүүнд естествознаний гол халбаринуудай хүгжөөхөөр тодорхойлогдонхой. Математики, физики, химии, биологийн хүгжэлтын үндэр дээрэ хэмжээн хадаа техникескэ, медицинскэ, хүдөө ажамын болон бусад эрдэм ухаанай дэбжэл-

тын, ашаг тушын шухала эрхэ нүхсэл мүн.

Бүхы ороноо электрфикацига, үйлдэрийн комплексноор онгожоруула, автоматизацига, арадай ажамын шухалын шухала халбаринууды химизацига, атомий хүснэ үйлдэрид, хэрэглэх, транспорт, хэлхээ холбоо гэхэ мэтэ техникескэ дэбжэлтын гол талаар түрүүшн ээлжэндэ теоретическэ шөнөжлөгнүүд эгзэн үргэнгөөр хүгжөөгдэх.

Эрдэм ухаанай-техническэ дэбжэлты нилээд эхээр түргэдхэх гэжэ бүтэдэ арадай тон шухала зорилго мүн гэжэ Программын проект соо заагдана. Энэниие бөөлүүлэн тушада техникэ хайжаруула, шөнө, бүтээсэ эхэтэй машинанууд болон түхээрлэг, тэршэлэн үлэмж аштагй синтетическэ материалнууды хэрэглэх тусша ажалшадай олонитын үсүүдэ партинай али бүхы аргаар урмашуула байха.

Хүдөө ажамын саашаан хүгжөөх хэрэгтэ эрдэм ухаан эхэ үргэ дүүргэхэ эргэтэй. Юнбэд гэхэдэ, газар тариалан эрхилхэдэ эрдэм ухаанай ёһоор зохогдон системэ нэбтөрүүлхэ, хүдөө ажамын үйлдэрийн химизацига, үндэр ургаца абаха, малай ашаг шөмье дээшлүүлхэ, эрдэм ухаанай болон түрүү дүй дүршлэй туйлтанууды али бүхы аргаар дэлгэрүүлхэ шухала болохо байна бшуу. Биологийн, бүхы медицинскэ эрдэмэй үмэнэ шухала зорилго табигдахы.

КПСС-эй Программын проект эрдэм ухаанай бүхы халбаринуудай урда эхэ, орбэ зорилгонууды табиана. Парти хадаа эрдэм ухаанай прибор бүтээлхэ хүгжөөх, эрдэм ухаанай материалын үндэнэ нуури бажуулхэ шухала гажэ тоолоно.

Эрдэм ухаа саг үргэлжэ үйлдэрид дүтэлүүлхэ гэжэ эрдэм ухаанай болон үйлдэрийн техникескэ дэбжэлтын амжалта туйлалтын нухасл мүн. Эрдэм ухаа үйлдэрийн хойлохо гэжэ Программын проект дотор шухала зорилго болгодон табигдахы.

Обществын хүгжэлты хүтэлбэрилхэ эрдэмэй үндэнэ заабари болохо нийтэн, экономика эрдэм ухаандаа Программын проект дотор эхэ анхалар табида.

Энэ онгой июньда болоһон эрдэмтэдэй Бүхэсоюзна зүблөөн Коммунистическэ партине тойрон эрдэмтэдэй нэгдэнэ халгана, тэдэнэрэй патриотизмы, коммунизмын үзэл сурталда үнэн сэхэ байгшын харуула. Энэниие совет эрдэмтэд манай Эхэ оройн аша тушын түлөө хэлхэгдэ хэрэгүүдээрэ табида.

Партийн болон арадай үдэр бүрин анхалар оролдогдог, КПСС-эй Программын проект дотор хараалгадан агууежэ хараа түсөөр зорилгоон совет эрдэмтэд бүхэдхэй-түүхэтэ илантанууды туйлаха байха!

А. АЗИЗН.

Машины хэрэгтэй болоходо...

Улан-Удэн автотранспортын долоодохи конторын гаражай харшын хойто ханы хаягдан «Москвич» маркын шөб шөнэхэн хэрэг олон машинанууд элбхитгэгдэнхэй харагдана. Тэдэнэй арадахи, урлахын сонхын шөл дээрэ улаан шэрээр аржатар бэшгэгдэнхэй «прокат» гэнэн үгэ олохоо харагдана. Энэмнай Улан-Удэн прокатна станциын хүнгэн машинанууд табятай байна ха юм.

Тэрэ үдэр суббото байжа, эндэнэ машина саг зуура элбхитгэг абажа, амаралтынгаа үдэртэ аяншалга сэнгэхэ панаатайшуул эхэ олон байшоо. Тэдэнэр энэ тэрэ машинанууды тойрохо харана, үзэнэ. Зариманин баһан машинануугаа моторы худалгэн шалгана, шэртэнэ. Паровозо-вагонно заводой залуу слесарь Леонид Цыс 37—20 тэнэн номерой шөнэхэн «Москвич» хоёр хоногой болзоор абаад, харшын газаа тээ машинаа гаргана.

Мини эжымни Тарбатай аймагай Ганзурино тосхондо ажаһуудаг юм. Уе үе болоод энэ эндэнэ машина абажа, амаралтынгаа үдэр эжидэ айлшалаб. Иимэ пркатна машинанууд бии болоһоной нүүлээр иишэ тишээ ябаха, ошоходо эхэл амар болошоо. Хэрэгтэй сатгаа ерэгжэ машинан абаад, өөрынгөө дурээр аяншалга, амаржа ябахаа һайн юун байхаб, — гэж тэрэ эхэ омогтойгоор хөөрэнэ.

Нүүлээрнэ худалмэришэн Василий Георгиевич Плутев машина абажа, бүлээ Оронго айлшаар ошо-бо. Хэдхэн минута болоод

лэ «прокат» гэжэ бэшгэтэй «Москвичнууд» газашаа гаражал гаражал байгаа нэн.

Удэр ерэхэ бүри дээшлэхэ байгаа ажалшадай эрилтэнүүдэ гүйсдөөр ханганы зорилгоор хүнгэн машинануудай прокатна станцинууды эмхидхэх тухай РСФСР-эй Министруудай Советэй тусхай тогтоол 1958 оной декабрь нарада гарган юм. Тингэжэ манай Улан-Удэ городто иимэ станци энэ жэлэй тэнгээр эмхидхэгдэ бэлэй. Мүнөө эндэ 19 «Москвич», — нэгэ «Победа», хамта 20 хүнгэн машинанууд тоологдон.

«Унхөөрөөшье эндэмнай арад зоной ажаһуудалда аймахтар тунатай ажамын эмхидхэгдэ гэжэ тэмдэглэмээр. Зүгөөр машина саг зуура эндэнэ абажа эдлэнэй түлбэриншье үнэтэй гэхын аргагүй. Жэшээлхэдэ, нэгэ сүүдхэ соо машина абажа эдлэнэнэйнгэ түлөө 2 тухэриг 90 мүнэг, яһанан километр бүхэнэй 2,9 мүнэг, шатаһан литр бензинэй түлөө 6,5 мүнэг түлэдэг. Хэрбээ хүн сүүдхын болзоор машина абажа, 100 километр газарта ошохо эрбэл, 6 тухэриг 52 мүнэг түлэнэ. Эндэнэ саг зуура машина абажа, хэрэгэ бүтээдэг хүнүүд үдэрһөө үдэртэ олоһорно. Мүнөө үдэ автотранспортна энэ станцинаа хамта 212 хүн машина холодоо абажа байдаг болохтой. Тэдэнэрэй олонхын нэгтэ бэшэ, харин хэлэ дахин машина абажа, хэрэгэ бүтээһэн байха юм. Жэшээлхэдэ, слесарь Иван Александрович Шолохов 5 удаагуур машина абажа аяншалда, 1262 километр

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XVI сессии

НЬО-ЙОРК, октябрийн 10. ТАСС-эй корреспондент Н. Туркатенко мэдээснэ: ООН-эй Генеральна Ассамблейн мүнөөдөр үлгөөнэй пленарна заседанида Нигерин делегациин толгойлогшо үгэ хэлэбэ.

Нигерин түлөөлэгшэ Вачуку түрүүлэн колониализм тухай тогтобо. Африкада колониализмын дары усадхаа хэрэгтэй гэжэ тэрэ мэдүүлэ. Ангола, Африкын зүүн урда тала, Урда, Хойто Родези, Ньясаленд, Кени болон бусад колониальна дарлалта доро байнаар. Колониализмын гол тулгууринь лэ Африкада байна бшуу. Тиммэнэ колониализмын эээрхэлгэ Африкада усадхаан зорилгоор бүхы политика Нигери ябуулдаг гээд Вачуку үргэлжэлүүлэ. Колониализмын ээсэлэн халгана, яһа шунанай илгаа гаргаха ябалады усадхаа үндэнэ нуури ООН-эй Генеральна Ассамблейн XVI сессии тогтоохо аабза гэжэ найдаһана Нигерин түлөөлэгшэ тодорхойло.

Анголодо Португалиин бөөлүүлэгшэ политикын Нигерин түлөөлэгшэ эрид шүүмжлээд, Анголы бөө даанхай байдалтай болохо эрилтэ табиһан байна. Адула толгойлогшотой Конгын правительствэ Нигерин хүсдөөр дэмжэжэ байһаниие тэрэ мэдүүлэ. Харин Катанга хадаа Конгын нэгэ хубин болоно. Энээнэ зүрхүүгээр хэлэгдэ хүнүүд Африкын дайсал гэжэ гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлэ.

«Тусхай болзор соо» колониализмын ээсэлэн халгана резолюци абахы Нигерин түлөөлэгшэ дурадхаба.

Непалай делегациин толгойлогшо Шаха гэгшэ удаа-лаулан үгэ абаа. ООН-ниие хамтаараа хүтэлбэрилхэ ёһоо гуримы тэрэ буруушаагаа. ООН-до КНР-эй хуулига һуриин үгэхэ тусша тэрэ тогтохо хэлэбэ. Уласхоорын хуули гуримудай ёһоор, КНР-эй правительствэ ООН-до һуури ахалхэ ёһотой. Энэниие буруушаадаг хүнүүд боломжгүй аша гаргана гэжэ, Юб гэхэдэ, КНР-эй хабаадаггүйгөөр уласхоорын тон шухала асуудалнууды шийдхэгдэ болохогүй гэжэ Непалай түлөөлөгшэ хэлэбэ. Буу зэбсэг хурааха асуудал нэн түрүүнд СССР, США-һаа шийдхэгдэ. Хэлсэнууды хэхэ тухай СССР США хоёрой хам-

тын мэдүүлгы тэрэ найшаагаа.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн үлгөөнэй пленарна заседани ингэжэ дүүрбэ.

НЬО-ЙОРК, октябрийн 11. (ТАСС). 26 найрамдалай дайсадай ама татаха тусшаа ООН-эй Генеральна Ассамблейдэ үгэ хэлэнэ олон түлөөлөгшэд хэлэбэ. Ингэжэ империалистнуудай-колонизаторнуудай тэндэ байһан түлөөлөгшэд таармажагүй байдалда ороно. Социалист гүрэнүүдэй делегатууд, бээ абанги, бээ даанхай олон гүрэнүүдэй түлөөлөгшэд империалистнуудта эсэргүүгээр үгэ хэлэнэ.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн заседаниин үсэгэлдэр болжо байхдаа ООН-эй штаб-квартирын хажууда Нью-Йоркын ажалшадэй эхэ жагсаал болобо. Уласхоорын организациин сессидэ өөһэдынгөө эрилтэнүүдэ табиһаа эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэд ерэнэн байна бшуу.

«Буу зэбсэг хураалга — эб найрамдалай түлхүүр», «Хэлсэнууд, хэлсэнууд, хэлсэнууд», «Нацистсэ Германия ээсэжүүлхээ болохо» гэнэн плакатууды жагсаалда хабаадагшад бариха эрээ.

Генеральна Ассамблейн үдэрэй заседанида Кубын гадаадын хэрэгүүдэй министр Рауль Роа онсо нонирхолтой үгэ хэлэбэ.

Кубын арад зон Америкын империализмын шүдэрэ мулталажа хаяа гэжэ Роа мэдүүлэ. Уласхоорын байдалда тохолодог хэрэгүүдэ Кубын арад минн лэ хараад һуу хаяа боло. Мүнөө Кубын арад уласхоорын байдалда элбхитгэгээр хабаадаа. Түүхын ябасы гэдэргэнэ эрхюулхэ нэдэлгэтэй гүрэнһөө 90 миллин газарта оршолог Куба хадаа социалистическэ обществэ байгуулжа байна гэжэ Роа саашан үргэлжэлэбэ.

Буу зэбсэг хураалга Ассамблейн сессидэ табиһаан асуудалнуудай гэжэ шухалын болоно гэжэ Кубын гадаадын хэрэгүүдэй министр мэдүүлэ. Буу зэбсэг хураалгаар хэлсэнууды хэхэ гол гуримудай зүбшэн хэлсэгдэниие тэрэ найшаагаа. Буу зэбсэг хураалгын оройдо буу зэбсэгтэ хилалта хэхэ нэдэлгэ Холбоот Штадууд гаргана гэжэ Кубын түлөөлөгшэ хэлэбэ. Бүгдөөрөө, хүсдөөр буу зэбсэг хурааха хэлсэндэ бэлдхын түлөө харин гүрэндэ түхээр гэдэнэ сэрэгтэй базанууды үгэ болгохо шухала гэжэ Роа үргэлжэлүүлэ. Холбоот Штадуудай правительствэ Гуантанамо гэжэ сэрэгтэй база Кубын газар дээрэ хүсөөрөө барижа байна гэжэ тэрэ шүүмжэлэбэ. Энэ база Америкын империализмын тулгуурин болгогдонхой. Карибска далай шадархи националь-сүлөөлэгшын хүдлөөнтэй тэмсэгшэ энэ базэ эхэрлэнэ бшуу. Германиян хоёр гүрэнтэй эбэй договор баталха гэжэ эгзэл зүб зам болоно. Постдаман конференцид хараалагдан хилэнүүдэ мэдэрхэ, эдэ хоёр немес гүрениие Нэгдэмэл Национуудай Организацида абаха гэжэ Роа ханамжалаа.

Усгээр үдэрэй заседанида Мальгашска Республикын түлөөлөгшэ Ракотомалала үгэ хэлэбэ. Африкын шөнө гүрэнүүдэй ямар шухала асуудалнууды шийдхэгдэ байһаниие тэрэ юрэнхы дээрэн тайлбарлан хараула. Уласхоорын шадархуула хэрэгтэ бээ абанги гүрэнүүдэй Белградта болоһон конференциин ямар үргэгтэй байһаниие Мароккын делегат Бенджелун тодорхойлоо. Германиян, Баруун Берлинэй асуудалнууд хэлсэнууды хэхэ шийдхэгдэхэ гэжэ найдаһана Мароккын түлөөлөгшэ мэдүүлэ.

Баруун гүрэнүүдтэ ГДР-эй правительствын эльгээнэн ното

БЕРЛИН, октябрийн 10. (ТАСС). Баруун Германиян полицие Баруун Берлин асархар хараалагданхай гэжэ АДН агентствэ мэдээснэ. Тэрэнтэй дашарамдуулан, ГДР-эй правительствэ США-гэй, Англин, Франциин правительствонуудта адли удхатай нотонууды эльгээгэ. Баруун Германиян дай жүрөөдэгшэдэй сэрэгтэй бай Баруун Берлинни болгохо нэдэлгэ Бон-

А. Куртгай фото.

ной эээрхэг түрмхэйшүүл гаргана гэдэ тоно соо заагданхай. Тингэжэ баруун гүрэнүүдэ шөнэ дай үхсэхэ политикда хабаадуула хүсэлтэй.

«Баруун Берлиндэ эзмдэлгын гурим бөөлүүлжэ байһан США-гэй правительствэ Баруун Германиян полициин частинууды Баруун Берлин эльгээлгэ болуулаха аабза гэжэ ГДР-эй правительствэ тоолоно» гэжэ США-гэй правительствын эльгээнэн ното соо хэлэгдэнэ. Баруун Германиян полициин сэрэгүүдэ Баруун Берлин асарха гэжэ эээрхэг түрмхэй аша болоно. Гитлерхидтэ эсэргүү хүдлөөндэ хабаадагшад Потсдамска хэлсэний үндэрһөөр ГДР хадаа энэ эээрхэг түрмхэй ашадаан харуу үгэхэ гэжэ тоно соо бэшгэдэнэ.

Чехословакиин гадаадын хэрэгүүдэй министрствээр дамжуулан, Прагада байдаг баруун гүрэнүүдэй дипломатическэ түлөөлөгшэдтэ үсэгэлдэр эдэ нотонууд дамжуулагдаба.

Алжирта колониальна дайн үргэлжлүүлэгдэнэ. Голланди Баруун Ирание Индонезиһээ талалжа абанхай, Анголодо националь-сүлөөлэгшын хүдлөөн боложол байһаар гэжэ Кубын түлөөлөгшэ хануула. Колониальна ороноудта, арадуудта бээ даанхай байдал олгохо декларацие хойшолуулангүй бөөлүүлхэ тодорхой хэмжээнүүдэ Генеральна Ассамблейн абахы тэрэ уралаа. Колониализм гансал Африкада бии бэшэ, мүн Америкэдэшье бии гэжэ Роа хэлэбэ. Англин, Франциин, Голландиин мэдэлдэ байһан газар тэндэ бии. Пуэрто-Рикын арад зон Холбоот Штадуудай колониин болоно.

Уласхоорын бодото байдалы хараада абажа, ООН-эй секретариатай бүридэлые хубилгаха хэрэгтэй гэжэ Кубын гадаадын хэрэгүүдэй министр мэдүүлэ. Хитадай Арадай Республикын хуулига эрхэнүүдэ уласхоорын организацида нэргэхы тэрэ уралаа.

Эб найрамдалда дуратай Кубын арадта эсэргүүгээр шөнэ довтолго Америкын хэхээ байһыне Рауль Роа элшэлэн хараулаа. Революционн Кубын хүтэлбэрилэгшэды алахы түсбүүд тухай Роа хануула. Латин Америкын ороноудай правительствонуудай дипломатическа харилсаагаа Кубатай болуулахынь Холбоот Штадууд баадхана. Арсалаата асуудалнуудаа США-тэй хэлсэнууды хэхэ шийдхэгдэ гэдэ Куба түрүүлэнхэ үдэрһөө мэдүүлэ нэн. Зүгөөр оройномнай бээ даанхай байха хэрэг хэлсэхэ зүйлнүүдтэ хабаадаггүй гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Кубада эсэргүү шөнэ довтолго Холбоот Штадууд бэлдэнгүй гээд Америкын делегат Стивенсон харуулы хэлэбэ. Кубын дотоодын хэрэгүүдтэ Холбоот Штадууд оролсохо эрхэтэй гэнэншүүгээр Стивенсон үнэндэ мэдүүлэ бшуу. Юб гэхэдэ, Куба США-да дүтхэн оршолог гээд тэрэ ханамжалаа. Кубада эсэргүү шөнэ довтолго Холбоот Штадууд бэлдэнэ гэжэ Рауль Роагай хэлээшье буруушаагад, Холбоот Штадууд «Кубада эсэргүү эээрхэг түрмхэй довтолгонууды бэлдэнгүй» гэжэ Стивенсон хэлэбэ.

Усгээр үдэрэй заседанида Мальгашска Республикын түлөөлөгшэ Ракотомалала үгэ хэлэбэ. Африкын шөнө гүрэнүүдэй ямар шухала асуудалнууды шийдхэгдэ байһаниие тэрэ юрэнхы дээрэн тайлбарлан хараула. Уласхоорын шадархуула хэрэгтэ бээ абанги гүрэнүүдэй Белградта болоһон конференциин ямар үргэгтэй байһаниие Мароккын делегат Бенджелун тодорхойлоо. Германиян, Баруун Берлинэй асуудалнууд хэлсэнууды хэхэ шийдхэгдэхэ гэжэ найдаһана Мароккын түлөөлөгшэ мэдүүлэ.

Баруун гүрэнүүдтэ ГДР-эй правительствын эльгээнэн ното

БЕРЛИН, октябрийн 10. (ТАСС). Баруун Германиян полицие Баруун Берлин асархар хараалагданхай гэжэ АДН агентствэ мэдээснэ. Тэрэнтэй дашарамдуулан, ГДР-эй правительствэ США-гэй, Англин, Франциин правительствонуудта адли удхатай нотонууды эльгээгэ. Баруун Германиян дай жүрөөдэгшэдэй сэрэгтэй бай Баруун Берлинни болгохо нэдэлгэ Бон-

ной эээрхэг түрмхэйшүүл гаргана гэдэ тоно соо заагданхай. Тингэжэ баруун гүрэнүүдэ шөнэ дай үхсэхэ политикда хабаадуула хүсэлтэй.

«Баруун Берлиндэ эзмдэлгын гурим бөөлүүлжэ байһан США-гэй правительствэ Баруун Германиян полициин частинууды Баруун Берлин эльгээлгэ болуулаха аабза гэжэ ГДР-эй правительствэ тоолоно» гэжэ США-гэй правительствын эльгээнэн ното соо хэлэгдэнэ. Баруун Германиян полициин сэрэгүүдэ Баруун Берлин асарха гэжэ эээрхэг түрмхэй аша болоно. Гитлерхидтэ эсэргүү хүдлөөндэ хабаадагшад Потсдамска хэлсэний үндэрһөөр ГДР хадаа энэ эээрхэг түрмхэй ашадаан харуу үгэхэ гэжэ тоно соо бэшгэдэнэ.

Чехословакиин гадаадын хэрэгүүдэй министрствээр дамжуулан, Прагада байдаг баруун гүрэнүүдэй дипломатическэ түлөөлөгшэдтэ үсэгэлдэр эдэ нотонууд дамжуулагдаба.

Польшын Арадай Республика, Ленинэй нэрэмжтэ лугическэ эхэ комбинат Гутада баригдана. Тэндэ маргенэ, домонууд болох сад баригданаар, Европ эхэ домонуудай нэгэ бодоогдожо байна. Тус 1700 тонно шэрэм тусхайлуужа гаргах, Зууры дүрбэдхи домно байна.

ТАСС-эй фотохроника

Советскэ партинын правительствын делегата ГДР-һээ б

БЕРЛИН, октябрийн 10. (ТАСС). КПСС-эй Президиумэй гэгшүн, Совет Министруудай Союз Түрүүлэгшын нэгэдхэн ошо А. И. Микоян толгой советскэ партинын правительствена делегацинөөдэр Эхэ ороноо Германиян Демократическэ Республикын 12 жэлэй зорюулагданай һайндэргэ делегата хабаада. Дини Берлиндэшье эрхэ тэндэхи хото, хүдөө гудуулар айлшаладаһы ажалшад хани халууттаба.

Арабуудай Сирийн Республикыни гүрэнүүд мэдэрбэ

ПЕКИН, октябрийн 10. (ТАСС). Хитадай правительствэ